

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงงานด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ วิธิตำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 ศึกษาปัญหาด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

5.1.2 ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงงานด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

5.2 วิธิตำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เข้าในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3,354 คน ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 438 คน

5.2.2 เครื่องมือทำงำนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขอบข่ายงานนิเทศ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 4 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาด้านการนิเทศ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตอนที่ 3 แนวทางในการปรับปรุงงานด้านการนิเทศการศึกษา และตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มำใช่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

เมือง อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อตรวจหาความเที่ยง (Reliability) โดยอาศัยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ (Cronbach) ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยง 0.95

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน ได้รับคืน 421 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.12

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงงานด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหาการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเรื่องย่อยในแต่ละด้าน ก็พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาลู่ในระดับน้อยเช่นกัน ยกเว้นบางเรื่องที่มีปัญหาลู่ในระดับมากคือเรื่อง อัตราส่วนของจำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอน และเรื่องงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลในด้านแนวการจัดประสบการณ์ เรื่องการจัดอัตรากำลังในด้านบุคลากร เรื่องการจัดสรรงบประมาณสื่อและเครื่องมือ เรื่องการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบและสนามเด็กเล่น เรื่องการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ และเรื่องการศึกษาความดีความชอบ ในด้านอำนวยความสะดวกและบริการด้านอื่น

มีข้อสังเกตว่า ในภาพรวมนั้นแม้ทุกด้านจะมีปัญหาลู่ในระดับน้อย แต่ด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ ก็คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.42$)

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการในการพัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.95$) ซึ่งมีความต้องการในการพัฒนามากกว่าด้านอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาเรื่องย่อยในแต่ละด้านก็พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

มีข้อสังเกตว่า แม้ทุกเรื่องจะมีความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก แต่เรื่องที่โรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ในแต่ละด้านมีดังนี้คือ ในด้านแนวการจัดประสบการณ์ คือเรื่องจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุการเรียนการสอนและสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) ในด้านพัฒนาบุคลากร คือเรื่องจัดอบรมศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ยังไม่ผ่านการอบรม ($\bar{X} = 2.99$) ในด้านอำนวยความสะดวกและบริการด้านอื่น คือเรื่องจัดหาสถานที่ทำงาน อาคารเรียนที่เป็นเอกเทศและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.02$) ในด้านสื่อการเรียนการสอน คือเรื่องจัดอบรมเกี่ยวกับการผลิต วัสดุ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.02$) ในด้านการประเมินผล คือเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการสร้างเครื่องมือประเมินผล ($\bar{X} = 2.96$)

3. ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการปรับปรุงงานนิเทศการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาดังนี้คือ ผู้นิเทศการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไม่เพียงพอและขาดการวางแผนการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 36.77 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดยการจัดอบรม เรื่องผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่ยังไม่ผ่านการอบรม คิดเป็นร้อยละ 33.55 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดยจัดอบรมและบรรจุครูวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย เรื่องครูไม่ครบชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.12 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดยบรรจุครูวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย ให้ครบตามจำนวนที่ขาดแคลน เรื่องปัญหาทางงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 16.12 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดยจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเรื่องขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดยจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน และจัดสรรสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ เรื่องผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.90 ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขโดย จัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนและนิเทศติดตามผลการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เรื่องขาดแคลนแผนการจัด

ประสบการณ์และเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 10.97 และเสนอแนะให้แก้ไขโดย จัดสรรเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนห้องเรียนละ 1 ชุด เรื่องผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.39 และเสนอแนะให้แก้ไขโดย ปฐมนิเทศผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง และจัดทำแผนพับเพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียน เรื่องอาคารสถานที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 5.16 และเสนอแนะให้จัดสรรงบประมาณ สร้างอาคารเรียนสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ และเรื่องงานธุรการมาก ไม่มีเวลาในเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.87 และเสนอแนะวิธีแก้ไขโดย บรรจุเจ้าหน้าที่ธุรการหรือหาครูมาช่วยงานธุรการในหน่วยงานในเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่ามีปัญหาในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการพัฒนาด้านสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย เรื่องความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน เรื่องความรู้ความเข้าใจงานการผลิตสื่อ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน และเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนามากกว่าด้านอื่น ๆ

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงงานด้านการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่ามีประเด็นที่สำคัญที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อาจเนื่องจากว่าผู้มีส่วนในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโดยตรงซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนวางแผนสนับสนุน และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไปด้วยดี

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามีปัญหามาจากสาเหตุหลายประการ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาและรับผิดชอบการ

จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา นโยบายในการจัดการศึกษาก็มีผลทำให้เกิดปัญหา เช่น ในปีการศึกษา 2539 โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องเปิดชั้นอนุบาลศึกษาให้ครบทุกโรงเรียน เมื่อมองไปถึงโรงเรียนในชนบท อาคารเรียนไม่เพียงพอ ครูไม่ครบชั้น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรก็น้อย แต่จำเป็นต้องสนองนโยบาย โดยเปิดรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา หรือในเรื่องของการทำปริมาณงานปรับปรุงตำแหน่งของผู้บริหาร ซึ่งการกำหนดตำแหน่งทำให้เกิดปัญหาอย่างเห็นได้ชัดเจน เช่น จากตำแหน่งครูใหญ่เป็นอาจารย์ใหญ่ จากอาจารย์ใหญ่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนใกล้เคียงกับปริมาณงานหรือการปรับปรุงตำแหน่ง ก็จะเปิดรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยไม่จำกัดจำนวน จึงมีผลทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูไม่ครบชั้น ห้องเรียนไม่เพียงพอ อยากรู้ก็ตามแม้จะมีปัญหา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไปหรือเหลือน้อยที่สุดโดยเสนอให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดตำแหน่งและบรรจุแต่งตั้งให้เพียงพอและสนับสนุนงบประมาณในการอบรมครูที่มีความรู้ในการผลิต วัสดุและเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

ในกรณีที่พบว่า บางเรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ เรื่องอัตราส่วนของจำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอน เรื่องงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เรื่องการจัดอัตราค่าจ้างในด้านบุคลากร เรื่องการจัดสรรงบประมาณสื่อและเครื่องมือ เรื่องการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ และสนามเด็กเล่น เรื่องการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ และเรื่องการศึกษาความดีความชอบนั้น เมื่อพิจารณาแล้วอาจกล่าวได้ว่าการที่มีปัญหามากในด้านบุคลากรและการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จะต้องทำให้มีห้องเรียนเพิ่มขึ้น ในขณะที่บุคลากรเท่าเดิมอาคารเรียนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ก่อสร้างใหม่ บุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจะขอย้ายทุกปี ทำให้ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธงชัย รัตนนาส (2531) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียน โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 เป็นบางข้อพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ เอกสาร สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ บังอร ภูมิชาติ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่

ปัญหาที่พบมากคือ ขาดแคลนเอกสาร จัดทำ หา ใช้สื่อการเรียนการสอน และเครื่องมือการวัดและประเมินผล และ งานนิจ วิทยบารุง (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบปัญหาคือ เอกสาร คู่มือ สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณไม่เพียงพอ ห้องเรียนไม่เพียงพอ คับแคบ และไม่เป็นสัดส่วน รวมทั้งขาดวิทยากรแนะนำให้ความรู้

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษานั้น พอสรุปได้ 2 ประเด็น

ประเด็นแรกปัญหาด้านบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่ มีปัญหาครูไม่ครบชั้น เนื่องจากว่านโยบายของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมทุกด้านให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาและเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดแนวทางและเป้าหมายในปี 2539 ให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ชั้นอนุบาลศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ แต่ในโอกาสเดียวกันไม่ได้บรรจุแต่งตั้งบุคลากรเพิ่มเติมให้ในทันทีที่จะเปิดระดับก่อนประถมศึกษา จึงทำให้ขาดบุคลากร ที่ผ่านมานั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะกำหนดตำแหน่งและให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด บรรจุแต่งตั้งตามอัตราว่างหรืออัตราใหม่ ซึ่งจะต้องใช้เวลานาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อขวัญ กำลังใจและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ควรกำหนดตำแหน่งและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูให้เพียงพอ ปัญหาครูไม่ครบชั้นก็จะหมดไป

สำหรับประเด็นที่สอง เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อ สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล รวมทั้งการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ และสนามเด็กเล่นในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งจะเน้นการบูรณาการให้เด็กมีความพร้อมทุกด้านเพื่อเข้าสู่ระดับประถมศึกษา โรงเรียนในชนบทจะประสบปัญหาในเรื่องการจัดสรรงบประมาณมากกว่าเรื่องอื่น ๆ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ผู้มีหน้าที่จัดสรรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวและคนบางกลุ่มมากกว่าส่วนรวม จึงเกิดผลกระทบต่อโรงเรียนจำนวนมาก ประกอบกับประชาชนในชนบทมีรายได้โดยเฉลี่ยต่ำ โอกาสที่จะช่วยเหลือโรงเรียนให้มีความพร้อมในเรื่องงบประมาณคงเป็นไปได้ยาก โรงเรียนต่าง ๆ จึงต้องอาศัยงบประมาณของทางราชการที่จัดสรรให้ เพื่อใช้ในการผลิตสื่อ

การเรียนการสอน สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล โรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาทั้งระดับ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา กำลังหาวิธีที่ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทางโรงเรียนก็จัดงานทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา หรือหาผู้มีศรัทธามอบทุนการศึกษาหรือ ตั้งมูลนิธิทางการศึกษา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นความพยายามของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และ กรรมการศึกษา รวมทั้งชาวบ้านทุกคนช่วยกันแก้ไขปัญหาก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำหรับ งานด้านสื่อการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจและการจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ที่ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ นั้น อาจเนื่องจากว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมเด็ก ในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ในแต่ละวันจะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาการของเด็กวัยนี้ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) กิจกรรมวงกลม การเล่น กลางแจ้ง การรับประทานอาหารกลางวัน การนอน และเกมการศึกษา จะเห็นได้ว่า แต่ละ กิจกรรมจะต้องอาศัยสื่อสำเร็จรูปและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการผลิตสื่อ ซึ่งโรงเรียนต่าง ๆ จะได้รับ จัดสรรตามจำนวนนักเรียนเป็นค่าวัสดุรายหัว แต่ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธงชัย รัตนภาส (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียน โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เขตการศึกษา 7 ปัญหาที่พบ งบประมาณ เอกสาร สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไม่เพียงพอ และ ปรีชา เสนารัตน์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ปัญหาที่พบ ขาดทักษะในการผลิต การใช้สื่อ และงบประมาณไม่เพียงพอ ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหามากกว่าทุกด้าน เนื่องจากครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาส่วน มากมีความต้องการในการผลิต ใช้ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน แต่ยังขาดทักษะและ งบประมาณสนับสนุน ฉะนั้น จึงขอให้ทางราชการและภาคเอกชนได้ให้การสนับสนุนในการจัดอบรม ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการผลิต ใช้ และเก็บสื่อการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องทุกปี

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ยังต้องพิจารณาอีกมาก โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการสำหรับทางราชการควรบรรจุและแต่งตั้งครูให้ครบทุกห้องเรียน จัดอบรม ครูผู้สอนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสนำตนเองไปมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์

เสมอ และควรจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัด
ประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนควรประชาสัมพันธ์ความ
ก้าวหน้าของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษาต่อไป

2. แนวทางการพัฒนางานนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความ
ต้องการในการพัฒนางานนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวม
และรายด้านทุกด้านนั้น อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ยังมีความต้องการ
ความช่วยเหลือในการพัฒนาทุกด้านและทุกเรื่องให้ดีกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผลการวิจัยนี้
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุณี บุญคง (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการ
นิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ สื่อการเรียนการสอน
กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรและวัดผลประเมินผล ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า สาเหตุที่
โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาอยู่ใน
ระดับมากเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนมากอยู่ในชนบทยังขาดแคลนสื่ออุปกรณ์ เอกสาร งบประมาณ
อาคารเรียน รวมทั้งครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการสนองความต้องการ
เป็นไปอย่างล่าช้าเนื่องจาก งบประมาณของทางราชการมีจำกัดและโรงเรียนบางแห่งได้ขอความ
ช่วยเหลือจากชุมชนและภาคเอกชนทั้งในด้านงบประมาณและสื่ออุปกรณ์สำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า
เป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสม ทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

สำหรับกรณีด้านสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนมีความต้องการพัฒนามากกว่าด้านอื่น ๆ
นั้น เนื่องมาจากการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ถ้าสื่อการเรียนการสอนมีอย่างเพียงพอ
แล้ว จะมีผลทำให้การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
มีความพร้อมในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุณี บุญคง (2530) พบว่า ความต้องการ
การนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ
ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผลการวิจัยพบว่าด้านสื่อการเรียนการสอนมีความต้องการ
ในการพัฒนามากกว่าทุกด้าน เพราะว่าครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาส่วนมากขาดทักษะความรู้

ความเข้าใจในการผลิต วัสดุ เก็บ รักษาสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้งบประมาณสนับสนุนมีจำกัดไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งจากสภาพปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่นาชนบทไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ฉะนั้น ทางราชการจะต้องจัดสรรงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอับความต้องการและจัดให้มีการฝึกอบรมครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ในกรณีข้อสังเกตที่เรื่องจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุและเครื่องมือประเมิณผล เรื่องจัดอบรมศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่ยังไม่ผ่านการอบรม เรื่องจัดหาสถานที่ทำงาน อาคารเรียนเป็นเอกเทศ และเอื้อต่อการจัดประสบการณ์ เรื่องการจัดอบรมเกี่ยวกับ การผลิตสื่อ วัสดุ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน และเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการสร้างเครื่องมือประเมิณผล โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนามากกว่าเรื่องอื่น ๆ ในแต่ละด้านนั้นอาจเนื่องจากว่า งบประมาณที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามีความจำกัดไม่เพียงพอ อาคารเรียนไม่เป็นเอกเทศ และไม่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษาและจัดการอบรมน้อยครั้งเกินไปทาให้ครูผู้สอนจำนวนมากไม่ได้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ จารุณี บุญคง (2530) และ ทศนีย์ เอี่ยมละออ (2531) พบว่า มีความต้องการมากทุกด้าน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตร และวัดผลประเมิณผล ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ยังมีความต้องการพัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาอยูในระดับมาก เพราะโรงเรียนประถมศึกษา จะได้งบประมาณสนับสนุนจากทางราชการจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโรงเรียน ครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ สำหรับประชาชนทั่วไปจะมีรายได้ต่ำไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ต้องอพยพเร่ร่อนไปประกอบอาชีพที่อื่น ซึ่งมีผลทาให้โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเต็มที่ จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจำเป็นต้องทาให้ทางราชการจะต้องศึกษาแนวทางแก้ไขให้เร็วที่สุด เพื่อประสิทธิภาพของการพัฒนาความต้องการด้านการนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

กล่าวโดยสรุปจากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาด้านการนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในด้านการพัฒนาอยูในระดับมากนั้น อาจเนื่องจากว่าผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา

ที่เกิดขึ้นแต่ยังขาดปัจจัยที่สำคัญอีกหลายประการที่ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้หมดไป ฉะนั้น จึงเกิดความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุณี บุญคง (2530) พบว่า มีความต้องการ การนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตร และวัดผลประเมินผล และสอดคล้องผลการวิจัยของ ธงชัย รัตโนภาส (2531) และฐลี ช่วยเอื้อ (2532) พบว่า ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ เอกสาร สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ การวัดผลประเมินผล ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า สาเหตุที่มีปัญหา การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อยและมีความต้องการพัฒนางานนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากว่า สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อยู่ในระดับหนึ่งแล้ว แต่ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีความต้องการพัฒนาการนิเทศการศึกษาระดับมาก

3. ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการพัฒนางานนิเทศ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

จากผลการวิจัยมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหามากที่สุด เรื่องผู้นิเทศการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ไม่เพียงพอและขาดการวางแผนการนิเทศการศึกษอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องจากว่าผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไม่ได้เข้ารับการอบรมและศึกษาหาความรู้ จึงทำให้ไม่ เห็นความสำคัญในการวางแผนการนิเทศการศึกษา ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะประชุมสัมมนา ผู้ที่มีหน้าที่นิเทศการศึกษาทุกภาคเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียน การสอน สามารถวางแผนการนิเทศการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพ

5.5 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และ ผู้แทนชุมชน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
2. โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์และประสานงานกับหน่วยงานทางราชการ องค์กรเอกชน ต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ ทันสมัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. โรงเรียนควรจัดการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน เพื่อชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
 4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา นิเทศติดตามผลเสนอแนะ และหาทางช่วยเหลือครูผู้สอน ให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 5. ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบให้ชัดเจน เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน
 6. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนการนิเทศการศึกษา
 7. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด ควรจัดอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้ในการผลิต วัสดุ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน
 8. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด ควรกำหนดแผนการนิเทศการศึกษาให้ชัดเจน และออกนิเทศติดตามผลตามแผนการที่กำหนดไว้
 9. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
 10. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดสรรงบประมาณ ค่าวัสดุครุภัณฑ์ ให้เพียงพอ
 11. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา วิชาเอกปฐมวัย หรืออนุบาลศึกษา
- ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป**
1. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
 2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด
 3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน
 4. ควรศึกษาปัญหาความรู้ความเข้าใจในการผลิต วัสดุ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
 5. ควรศึกษาปัญหาความรู้ความเข้าใจและวิธีการพัฒนาการนิเทศการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
 6. ควรศึกษาปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน ในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา